

sija zalaga z denarjem Kitajsko. Kitajska dovoljuje Rusiji v vsej notranjosti posebne prednosti. Skupne koristi obeh dežel bode nadzorovala Rusija. Rusija tudi podpira kitajsko v razvitku armade in mornarice.

Turčija in Grška. — Bivši grški ministerski predsednik Ralli je sotrudniku nekega grškega lista sporočil, da mu je turški sultan v avdijenci izrazil željo, naj bi Turčija in Grška sklenili zvezo. Ralli je izjavil, da bode z vsemi močmi delal za to zvezo, če tudi ga imenujejo izdajalca, ker le tako bode mogoče rešiti preporna vprašanja mej Turčijo in Grško, v prvi vrsti krečansko. Dasi poslednja trditev Rallijeve temelji na nesrečni podlagi, vendar se mora povdarjati, da za to zvezo, grško ljudstvo, ki je ravno toliko zla prestalo od Turkov, ne more biti vneto.

Obrtnija.

Trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

Mej drugim se posebno povdarja, da je treba v večji meri skrbeti za izobrazbo trgovskih močij, za službo vnanje trgovine, za temeljitejše spoznanje merkantilnih razmer, zlasti v prekomorskih deželah, sploh za kosmopolitično vzgojo našega trgovskega stanu.

Da se tej zahtevi ustreže, smatrajo podpisanci zajedno s c. kr. avstrijskim trgovskim muzejem za svojo nalogo, da vse potrebno pripravijo za ustanovitev avstrijske trgovske visoke šole z imenom „eksportna akademija“.

Ta iz dveh tečajev in pripravljalnega kurza obstoječa komercialna visoka šola je oddelek c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja. Ta šola naj bi, posvečujoč posebno pozornost praktičnim naukom, našim mladim trgovcem nudila obširno komercialno znanje ter na ta način vzgajala zmožne moče za naš vnanji promet, nekake eksportne specialiste, eventuelno tudi za komercialne naloge konzularne službe.

Storili so se že koraki, da se elevom te akademije izposluje olajšanje glede vojaške službe.

Krepko pozivljemo torej trgovski naraščaj naše domovine, da pogumno prekorači tesne meje očetnjave ter se poda na torišče svetovne trgovine z njenim neizmernim poljem bogatih virov zaslužka, da hiti venkaj v telo in dušo krepčujoči morski zrak.

Izobraženi v eksportni akademiji morejo abiturjentje postati trgovci na vesoljnem svetu, kjer se zamenjavajo zakladi.

Zajedno pa se nadejamo, da bode trgovski in obrtniški stan, da bodo gospodarstvene korporacije naše države požrtvovalne dovolj, da razven države, ki je dovolila 20.000 gld. državnega prispevka, in razven c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja, ki bode tudi prispeval po močeh zagotovo pokritje primanjkljaja v približnem letnem znesku 20.000 gld.

Z združenimi močmi moramo si ustanoviti zavod, namenjen prospehu našega narodnega blagostanja, gospodarstveni bodočnosti Avstrije, zavod, ki

bode leto za letom dajal domovini na razpolago lep kontingent popolnem izobraženih trgovskih pionirjev.

Vse one širne kroge, ki se zanimajo za pomnožitev eksporta, zlasti trgovski in obrtniški stan, pozdravljamo torej danes s prijaznim pozivom, da ustanovitev eksportne akademije c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja, ki se otvori 1. oktobra letos in ki bode zajedno trajen spomenik slavnega petdesetletnega vladarskega jubileja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I., podpirajo s prispevki, posvetami in ustanovami.

Pokrovitelji so oni, ki darujejo jedenkratni znesek 5000 gld. ali pa deset let po 500 gld.

Ustanovniki so oni, ki darujejo jedenkratni znesek 250 gld. ali pa deset let po 25 gld.

Razven tega so darovi v poljubnem znesku hvaležno sprejemajo.

Imena pokroviteljev vdolbila se bodo na spominski plošči v poslopju akademije. Ustanovniki dobe umetno opremljeno diplomu. Istotako se bodo vsi pokrovitelji, ustanovniki, pospešitelji in darovalci upisali v častno knjigo, a vsi prispevki se bodo objavili.

Prispevki naj se blagovolijo pošiljati c. kr. poštni hranilnici za „zaklad eksportne akademije c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja na Dunaju“, vsi zadevni dopisi pa načelniku blagajničnega odbora, gosp. Juliju Neubergerju na Dunaju I. Akademiestrasse 4.

III. Zbornični svetnik Jos. Lenarčič poroča, da hoče odsek Ljubno rudarskega in plavžarskega društva za Štajersko in Koroško odposlati k svetovni razstavi v Pariz več strokovnjakov in sicer: 1 premogarja, 1 rudarja, 1 železnega plavžarja, 1 kovinskega plavžarja ali več in 1 rudarskega in 1 plavžarskega mašinista. Ti bi se zavezali, da po svoji vrnitvi natančno poročajo o razstavi in potovanji. Ker se gre tu za podjetje, od katerega bi ne imeli koristi samo društveni člani in društveni interesentje, temveč vsa montanistika, odsek pa stroškov ne more iz svojega pokriti, se je sklenilo, obrniti se na zastope in lastništva rudokopov z uljudno prošnjo, da ta v strokovnjaškem oziru občekoristni namen pospešijo z dovolitvijo podpor. Ker se bodo poročila o potovanji doposlala darovateljem in bo po zatrdilu tukajšnjih strokovnjakov to poučno potovanje tudi kranjski industriji in rudarstvu v korist, predlaga poročevalec imenom odseka: Zbornica naj v omenjeni namen dovoli znesek 20 gld.

Predlog se sprejme.

IV. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča, da se je G. M. iz odbora zaveze lastnikov čajnih rastlin in plantaž naročilo, da razpečavanje in konsum čaja v Avstro-Ogerski v ta namen prouči, da se povzdignejo direktne zveze mej Ceylonom in cesarstvom. Po njegovih poizvedbah raste konsum čaja. Visoka uvozna carina utegne pa biti vzrok, da se prodajajo tudi take vrste čaja, ki so v obče zdravju škodljive.

Carina znaša okrog 75% povprečne vrednosti čaja. Poslednja leta so se pridelovalni stroški za čaj vsled novo uvedenega obdelovanja in s pomočjo strojnih naprav znatno znižali, ne da bi bila kakovost trpela in je ta pridelek stopil v vrsto predmetov, ki se v množini zavživajo. Izvoz čaja iz Ceylona je znašal leta 1888 dvajset milijonov funtov in je poskočil l. 1897 na 116 milijonov in letošnji izvoz se ceni na 120 milijonov. Koristno bi bilo, ko bi se napravila med pridelovalnimi kraji in deželami cesarstva direktna kupčijska zveza. K temu bi veliko pripomoglo, ko bi se uvozna carina za čaj, ki dojde s parniki pod avstro-ogersko zastavo, določila na 50 gld. v zlatu za 100 kg in bi se pustila dosedajna tarifa 90 gld. v zlatu za čaj, ki se privede po morju pod tujo zastavo, in dosedanje carino 100 gld. v zlatu za čaj, ki pride po suhem. S tem bi se doseglo, da bi prenehala prodaja takih zmesij, ki škodujejo zdravju in bi bila cena čaja razbremenjena koristij tujega prekupovanja. Poročevalec povdarja, da je Belgija uvozno carino na čaj s 1. januarjem 1898 popolnoma odpravila in da Anglija že dolgo uživa carine prosti uvoz čaja, kar je iz narodnogospodarskega stališča zato posebno važno, ker se delavskim slojem nudi v tem predmetu cena in zdrava pijača. V interesu oživitve našega pomorskega prometa in da cena čaju pade, bi bilo, ko bi se splošno veljavna carina 90 gld. v zlatu določila na 50 gld. v zlatu od 100 kg pri uvozu po morju. Uvoz po morju bi se olajšal in tudi manj premožni ljudski sloji bi bili v stanju, uživati to zdravo pijačo. Doseglo bi se tudi, da bi se konsum opojnih pijač zmanjšal. Poročevalec predlaga imenom odseka: Zbornica naj se z vlogama obrne na visoki c. kr. ministerstvu za finance in trgovino s prošnjo, da se zniša uvozna carina na čaj v zgoraj omenjenem smislu. — Zbornični svetnik A. Gassner priporoča posebno v interesu revnejega prebivalstva predlog, ki se na to sprejme. (Dalje sledi.)

Kmetijstvo.

O žvepljanji trt.

Pred 3—4 leti začeli so po Dolenjskem mnogi vinogradniki svoje trte žveplati. Ta, popred neznana upeljava in novost uprizorila je zlasti med starejšimi ljudmi mnogo nasprotovanja, a tudi mnog mlajši vinogradnik si ne ve pomena in veljave te prekoristne upeljave tolmačiti in zato, da se to pojasni, naj služijo sledeče vrstice.

Med mnogimi na trti se nahajajočimi rastlinskimi zajedalkami kakor: strupena rosa (*Peronospora viticola*) navadno peronospora imenovana, trtni pikec (*Glocosporium ampelophogum*) trtni koreninoses (*Dematophora nestrix*), črna rja (*Black-Rot*), črni smod ali palež (*Gla-dospôrium Roésleri*) nahaja se tudi „trtna jajčasta plesen“

(*Oïdium Tuckéri*) dostikrat samo „oïdium“ imenovana. Dočim se je ta bolezen na trti v Italiji, na Južnem Tirolskem, Primorskem in Štajerskem že pred mnogimi leti (prvič opazovala se je l. 1845) prikazala in v teh deželah tudi velikansko škodo učinila, opazuje se nje večja škodljivost na Dolenjskem še le nekoliko let sem in odtod izvira, da so se jej vinogradniki še le sedaj v bran postavili.

Kakor že ime „trtna jajčasta plesen“ pove, ta bolezen ni družega, kakor „plesen“-„glivica“ ki se na trti pokaže in nam trto in vinski pridelek uničuje. Vsakemu je znano, da plesni na kruhu, obuvalu, obleki itd. te stvari pokvarijo in da niso družega, nego mičkene rastlinice, ki se žive od soka teh rastlin, katere izsesavajo. Tako je tudi s „trtno jajčasto plesen“. Ona se pokaže na zelenih trtnih mladikah, kot tanke pajčevinaste niti, kot podgobje ali micelij, od tu razširja se na liste in na jagode, katere kot neko bolj ali manj gosto, sivkasto-belo prevleko napade. Ako take trte duhaš, vonjajo po plesni in ravno tak duh razširja se po vsem od te plesni napadenem vinogradu in ti udarja v nos.

Če to prevleko pod povešalnim steklom pregledamo, najdemo, da obstoji iz samih nitij, katera vsaka je rastlinica sama zase, ker ima koreninaste sesalke (haustorije) s katerimi se ugablja z zunanjo kožico na omenjenih delih trte in jej sok izsesava. Na konci nitij izrastejo kratki trosonosi, jajčaste oblike, ki se preščipavajo ali cepijo v jajčasto trosje, katero se po vinogradu razširja in novo plesen nastavlja.

Vsakemu je umevno, da ne more ne mladim, zelenim mladikam, ne listju in ne jagodam v njih našči hasniti, ako jim ta glivica sok izsesava, ter da morajo napadeni deli le hirati in veneti. In tako je tudi tukaj in posebno škodljivo se to pri jagodah ali pri grozdju opazuje. Ako se tod trtne jajčaste plesni napadene jagode še nedorastle in je ta glivica v veliki množini nastopila, zaostajajo za zdravimi, razpokajo naposled, ker se obolela koža ne more tako raztegovati in na vse strani širiti, kakor to njena sočnata vsebina zahteva. Razpokane jagode visijo še dolgo na trti, potem se posušijo ali pa segnijo. Jagode, katere ne razpokajo, ostanejo sicer cele, a tudi trde in nesočnate ter ne dozoriijo popolnoma. Iz takih napadenih jagod nabrano in stlačeno vino ima zopern okus, da ga niti piti ne moreš. Škoda torej, ki jo ta zajedalka prouzročuje, razteza se na trto samo, potem na nje posamezne dele posebno zelene mladike in listje, najbolj pa škoduje jagodam ali grozdju, ker pridelek ne postaja le majhen, ampak še ta nima nikake vrednosti. Takemu uničevalcu naše dobre vinske kapljice treba se je z vso silo v bran postaviti in sredstvo s katerim ga najbolj v živo primemo — je žvepljanje trt in sicer s fino zdrobljenim žveplom. In zakaj ravno s tem sredstvom?

Da glivico „trtno jajčasto plesen“ v našči in razširjanju uničimo ne da bi pri tem trti in njenim posameznim organom škodovali, zato je najboljša žveplena